

Szigeti Tamás¹, Szunyogh Gábor¹

A riport 2014. május 15-én készült a NÉBIH elnökének irodájában

„Kitörünk a hatóság misztériumából!”

Interjú dr. Oravec Mártonnal, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal elnökével.

Partneri viszony a vállalkozásokkal, hatósági jogkör, szorosabb nemzetközi és tudományos kapcsolatok, nyitás a közvélemény felé, tudásbázis kialakítása, összefogottabb és egységesebb laborirányítási rendszer, kockázatelemzésre alapuló ellenőrzés – csak néhány címszó azok közül az érdekes témák közül, amelyekről a lapunkat is támogató NÉBIH elnökével beszélgettünk.

Melyek jelenleg a NÉBIH legfontosabb feladatai?

A NÉBIH a Vidékfejlesztési Minisztérium fennhatósága alatt működik. Míg a minisztériumnak elsősorban a stratégia- és jogalkotás a feladata, a NÉBIH megalakulása óta az operatív végrehajtás, a megyék szakmai irányításának szerepkörét tölti be, nemzetközi referencialaboratóriumként funkcionál és hatósági vizsgálatokat végez a laboratóriumokban. A tavaly elfogadott Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiában a hatóság a következő tíz évre megfogalmazta a legfőbb célkitűzéseket, a közeljövő feladata tehát az, hogy ezeket a gyakorlatban is megvalósítsuk.

Több fajta szervezetet irányítunk, számos telephelyen, az ország szinte valamennyi megyéjében van laboratóriumunk, végzünk valamilyen fontos feladatot. Az épületállomány átkerült a kormányhivatalokhoz, a laboratóriumok pedig a mi központunkhoz. Ennek köszönhetően sokkal közvetlenebb lett velük a kapcsolat, és könnyebbé vált az irányítás. A minél összefogottabb, egységesebb, a hatósági munkát kiszolgáló és megerősítő rendszerre nagy szükség is van, hiszen hatalmas laborkapacitást kaptunk (több mint negyven egységünk van), a közel 1100 munkatársunk 70 százaléka laboratóriumban dolgozik.

Mi a helyzet a hatósági jogkörökkel?

Az elsőfokú hatósági jogkör a megyéknél, járásoknál van, a megyei elsőfokú ügyek esetén a másodfokú jogkör nálunk van, ez egyfajta felügyeleti jogkörnek tekinthető. A Kiemelt Ügyek Igazgatósága a fekete- és a szürkegazdaság elleni küzdelemben játszik kulcs-

szerepet, ugyanis szükség van egy olyan szerkezeti egységre, amelyik más módszerekkel (például rajtaütésekkel) is fel tud lépni.

Hozzáteszem, hogy 2012 óta a NÉBIH elsőfokú, közvetlen hatósági jogkörben is eljárhat: közvetlenül bírságozhat, intézkedhet, sőt még közvetlen mintavételre is van jogköre. Néhány területen pedig csak a NÉBIH jár el elsőfokon, például a nem állam által működtetett laboratóriumok engedélyezése és ellenőrzése során.

Az élelmiszerbiztonság kapcsán az uniós szabályozással már egyre többen tisztában vannak. De vajon mi történik azokkal az élelmiszerekkel, amelyek egy harmadik országból érkeznek hozzánk?

Ezek nagyrészt tengeri kikötőkbe, tehát nem közvetlenül hozzánk érkeznek. Ami az ellenőrzést illeti, a hatóság feladata az élelmiszerek másodlagos vizsgálata. Ez azt jelenti, hogy a magyarországi forgalmazónak a 3/2010-es jogszabály értelmében be kell jelentenie az árut, a hatóság pedig azonnal kockázatelemzés alá vonja azt. A harmadik országok állati eredetű élelmiszereit a bizonyítványok alapján közvetlenül az Unió egyezteteti le. Az áru befogadásának a feltétele az uniós jogszabályoknak való megfelelés.

Ha már a külföldnél tartunk. Mit tud elmondani a NÉBIH nemzetközi kapcsolatairól?

A nemzetközi kapcsolatok egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a hivatal munkájában, szorosan együttműködünk a nemzetközi szervezetekkel. Szeretném

¹ Wessling HUNGARY Kft.

kiemelni, hogy EFSA- fókuszpontként (EFSA focal point) működünk. Szoros a kapcsolat a Hivatal és a WHO/FAO Codex Alimentarius Bizottságával is. A Codex Bizottság munkájában a jelenleginél még több szakmai területen szeretnénk közreműködni. Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy az idén én nyithattam meg a Codex Bizottság soron következő Méréstechnikai, Analitikai és Mintavételi rendezvényét, a CCMAS Konferenciát. A konferencián az ENSZ tagállamaiból érkeznek hozzánk az élelmiszerek vizsgálatában érdekelt szakemberek: analitikusok, állami szakigazgatási tisztviselők, nemzetközi szervezetek képviselői. Az idén márciusban rendezett eseményen mintegy 70 ország, 90 delegáltja 5 napon keresztül vitatta meg a nemzetközi szakmai közéletben fontos analitikai, módszertani és mintavételi eljárások kérdéseit. Kimagasló szakmapolitikai előnynek tartom, hogy immár évtizedek óta Magyarország ad otthont e rendezvénynek, amelyet a mi hatóságunk bonyolít le. Szeretnénk, ha a Konferenciát a jövőben is Magyarország rendezhetné. Kiemelendő, hogy Hivatalunk immár harmadik alkalommal is a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség Együttműködő Központja lett, amely funkciót a világon egyedül töltünk be újabb 4 évre.

vállalkozás, amelyik több információt szolgáltat magáról, és folyamatosan javul, számíthat arra, hogy sokkal kevesebbet járunk a „nyakára”.

Szeretném hangsúlyozni, hogy kölcsönös, átlátható és nyitott viszonyrendszerre törekszünk az általunk vizsgált vállalkozásokkal, amelyeket a partnereinknek tekintünk! A tisztességesen működő cégek a jövőben erre a partneri megközelítésre számíthatnak. Viszont azok, amelyeknél komoly hiányosságokat találtunk, természetesen sokkal szigorúbb bánásmóddal kénytelenek szembesülni.

Mi a helyzet a mintavétel akkreditált státuszával?

A jelenleg hatályos uniós szabályozás szerint a hatóságnak nem kell a mintavétel területén akkreditálnak lennie, azonban minden esetben szakszerűen és jogszzerűen kell a mintát venni. A mintavételi aktus utáni mintakezelési eljárás viszont már akkreditálható, hiszen a közigazgatási intézkedést megalapozó mintavétel, majd laboratóriumi vizsgálat során a szakszerű mintakezelésre már minőségirányítási eljárásokat kell alkalmazni. Ez alatt pl. a minta szabályszerű jelölésére, megfelelő hőmérsékleten való szállítására és tárolására, illetve a mintatípusnak megfelelő időn

„Kölcsönös, átlátható és nyitott viszonyrendszerre törekszünk az általunk ellenőrzött vállalkozásokkal”

Ami a konkrét nemzetközi együttműködésekkel, kiemelt fontosságú a mintavétel és a vizsgálatok még szorosabb összehangolása nemzetközi szinten – hogy csak egy példát említsék a sok közül. A technológia fejlődésével ugyanis egyre kisebb szennyeződések is ki tudunk mutatni, ehhez azonban hozzá kell igazítani a mintavételi eljárásokat is, hogy valóban pontos eredmények szülessenek!

Beszéljünk kicsit a kockázatelemzés kérdéséről! Ennek értelmében a hatóság aszerint ellenőrizné a gyártókat, forgalmazókat, vendéglátóhelyeket, hogy azok milyen mértékben tanúsítanak jogkövető magatartást, és az általuk előállított termékek természetüknél fogva milyen élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentenek. Hol tart ez az ügy?

A mintegy 120 ezer, Magyarországon tevékenykedő élelmiszevállalkozó rendszeres ellenőrzése már önmagában komoly technikai kihívás elé állítja a szervezetet. Az Európai Unió is megköveteli a kockázatalapú megközelítést, amit mi úgy próbálunk megvalósítani, az elméletből a gyakorlatba átültetni, hogy kockázatalapú tervezési algoritmusokkal, ezeket segítő informatikai modulokkal dolgozunk. Az az ellenőrzött

belül elindított laboratóriumi vizsgálatra gondolok. Különös gonddal kell eljárunk a mikrobiológiai vizsgálatok céljára vett mintavétel során. Biztosítanunk kell, hogy a mintavétel időpontja és a laboratóriumi vizsgálat megkezdése között az élelmiszerminták mikrobiológiai állapota csak oly mértékben változzék meg, ami nem veszélyezteti a mintáról való ítéletalkotás helyességét.

Fizikai, kémiai és érzékszervi vizsgálatok céljára vett mintavétel esetén a megmintázott tétel tulajdonosának jogában áll a helyszínen intézkedő szakembertől ellenmintát kérni annak érdekében, hogy az esetlegesen felmerülő viták eldöntésére rendelkezésre álljon olyan minta, amelyet a mintavétel során dézsmamentesen közösen lezártak, és a minta jellegének megfelelő körülmények között tároltak. Bizonyos felméről vizsgálatok céljára végzett mintázás esetén nem szükséges ellenmintát készíteni, ha a vizsgálatokat nem követi szakigazgatási intézkedés. Mikrobiológiai vizsgálatok esetén a természeti törvényekből következően sajnos nem értelmezhető az esetleges ellenminta vizsgálatának összevetése az „éles” mintavételt követő vizsgálati eredménnyel.

„Breaking out of the mystery of authority”

Interview with dr. Márton Oravecz, president of the National Food Chain Safety Office (NÉBIH).

Tamás Szigeti, Gábor Szunyogh

Partnership with businesses, public authority, closer international and scientific relations, opening to the public, development of a knowledge base, a more coherent and uniform laboratory management system, inspections based on risk assessment – just a few keywords from the interesting topics that were discussed with the president of NÉBIH, one of the organizations supporting our journal, NÉBIH.

What are the most important tasks of NÉBIH at the moment?

NÉBIH operates under the authority of the Ministry of Rural Development. While the ministry is primarily responsible for strategy development and legislation, since its establishment, the task of NÉBIH has been operative execution and professional management of the counties, it functions as an international reference laboratory and performs official analyses in the laboratories. In the Food Chain Safety Strategy adopted last year, main objectives for the next ten years were formulated, so the task of the near future is to achieve them in practice.

We manage multiple organizations, we have laboratories and perform important tasks in many locations, in almost every county of the country. Buildings were transferred to government offices, and laboratories to our center. Thanks to this, the relationship now is much more direct, and management is much easier. A more coherent, uniform system serving and supporting authority work is much needed, since now we received a huge laboratory capacity (with more than forty units), and 70 percent of our close to 1100 colleagues work in laboratories.

What about official powers?

First instance official powers rest with counties and districts, and in case of county matters, appellate authority belongs to us, which can be regarded as some kind of supervisory authority. The Directorate of Priority Affairs plays a key role in the fight against black and gray economies, since another organizational unit is needed that can use different methods (such as raids).

I might add that, since 2012, NÉBIH can act directly as a first instance public authority: it can levy fines directly, take action, or even has the authority to take samples directly. In a few areas it is only NÉBIH who can act as a first instance authority, for example when authorizing and inspecting non-state-operated laboratories.

With respect to food safety, many people are aware of European Union regulations. But what happens to foods coming from third countries?

They arrive mainly at marine ports and do not come directly to us. As for inspection, secondary analysis of foods is the task of the authority. This means that, in accordance with decree 3/2010, the Hungarian distributor has to report the goods, and the authority immediately performs a risk assessment. Foods of animal origin coming from third countries are coordinated directly by the European Union, based on their certificates. Admission of the goods is dependent on compliance with EU regulations.

Speaking of third countries... What can you tell us about the international relations of NÉBIH?

International relations are becoming increasingly important in the work of the office, we work closely with international organizations. I would like to point out that we work as an EFSA focal point. There is also a close relationship between the Office and the Codex Alimentarius Committee of the WHO/FAO. We would like to participate in the work of the Codex Committee in even more professional fields. It was a great honor for me that I could open the next event of the Codex Committee on Methods of Analysis and Sampling, the CCMAS Conference. Professionals of food analysis come to the conference from UN member states: analysts, state administrative officials, representatives of international organizations. Relevant topics of the international professional community on analysis, methodology and sampling were discussed by 90 delegates from ca. 70 countries over 5 days at the event organized this March. I consider it an outstanding policy advantage that this event, organized by our authority, has been hosted by Hungary for decades. We would be very happy if the Conference would be organized by Hungary in the future as well. I would like to note that our Office has become a Collaborating Center of the International Atomic Energy Agency for the third time, being the only one in the world to be awarded this title for another 4 years.

As far as specific international cooperations go, tighter coordination of sampling and analysis on an international level is of utmost importance – to mention only one example of many. With the improvement of technology, lower and lower levels of contamination can be detected, but to obtain really accurate results, sampling procedures have to be adjusted as well!

Let's talk a little about the question of risk assessment! It means that manufacturers, distributors and restaurants would be inspected by the authority according to how law-abiding their behavior is, and to how much of a food safety risk the products they manufacture pose. Where is this matter now?

Regular monitoring of the ca. 120 thousand food entrepreneurs operating in Hungary is a great technical challenge in itself for the organization. The European Union also requires a risk-based approach which we are trying to achieve, and bring theory into practice, by working with risk-based planning algorithms, and IT modules supporting them. Inspected enterprises providing more information about themselves and improving continuously can expect much less frequent visits from us.

I would like to emphasize that we strive to have a reciprocal, transparent and open relationship with the inspected businesses, whom we consider our partners! Companies operating honestly can expect this partnership approach in the future. However, those where serious deficiencies are found, of course, will face a much more serious treatment.

What about the accredited status of sampling?

According to current EU regulations, the authority does not have to be accredited in the field of sampling, but has to take samples in all cases professionally and legally. Sampling handling procedures following sampling, however, can be accredited, since quality management procedures have to be applied to professional sample handling during sampling that serves the basis for administrative measures and to laboratory analyses. This means, for example, proper labeling of the sample, transportation and storage at the appropriate temperature, and laboratory analyses initiated within the timeframe suitable for the given sample type. Particular care must

Azokban az esetekben pedig, amikor közösségi vagy hazai jogszabály rendelkezik a mintavételről, természetesen az abban foglaltaknak megfelelően járunk el.

Az ügyfél hogyan értesülhet az ellenőrző vizsgálatok eredményeiről?

A hatósági ellenőrzés során kapott vizsgálati eredményekről a jelenleg érvényben lévő jogszabály szerint a hatóságnak nem kell az ügyfelet tájékoztatnia. Ez azt jelenti, hogy az élelmiszerek előállítását és forgalmazását terhelő önellenőrzési kötelezettség alól a hatósági ellenőrzés nem mentesít. A törvény szerint az előírásoknak megfelelő eredményről a hatóságnak az ügyfelet nem kell tájékoztatnia. Abban az esetben, ha az ellenőrzés során olyan mérési eredményeket kapunk, amelyek az adott minta nem-megfelelőségét jelentik, akkor az érintett ügyféllel szemben eljárást kell indítanunk. A hatósági eljárás során ilyen esetben természetesen a releváns mérési eredményeket az ügyfelek tudomására hozzuk.

partnerként is gondolnának ránk. Nem elég, ha csak mi tudjuk, meg is kell mutatnunk, milyen hasznosak vagyunk a társadalom számára. Ennek érdekében a sajtóra és a fiatalokra összpontosítunk elsősorban.

Fontosnak tartjuk a lakossággal való kommunikációt, azt, hogy az üzeneteinket minél hatékonyabban tudjuk eljuttatni az embereknek, hogy ők a NÉBIH kapcsán magára az élelmiszerbiztonság ügyére is gondoljanak. Ennek érdekében a hatósági oldal tudományos eredményeit megosztjuk a lakossággal, mégpedig egy tudásbázis kialakítása során. Szeretnénk közzé tenni az élelmiszerek fogyasztóinak szemszögéből fontos ismereteket, és a lakossággal kellő alapossággal szeretnénk megismertetni az élelmiszerbiztonsági kockázatokat.

Talán kevesen tudják, de érdekes adat, hogy a betegségek 70-80 százaléka a háztartásokban elkészített és elfogyasztott élelmiszerekből származik, ezért is fontos, hogy ismeretterjesztő üzeneteink el-

Az utóbbi időben a NÉBIH számos lépést tett a nyilvánosság felé. Több alkalommal is megnyitotta a laboratórium kapuit, kampányszerűen népszerűsítette az élelmiszerbiztonság ügyét az iskolás korosztályok körében. Mi ezzel a céljuk?

Szeretnénk kitörni a hatóság misztériumából! Szeretnénk, ha ügyfeleink nem kizárólag ellenőrző és büntető hatóságként, hanem a szakterületet kitűnően ismerő, kimagasló szakismeretekkel rendelkező

jussanak a lakossághoz. Ezért egy olyan internetes felület létrehozásán dolgozunk, amelynek lényege az önellenőrzés, az adatszolgáltatás, sok hasznos tudnivaló átadása (például a fogyasztói kosár esetén), és hamarosan felkerülnek a honlapra az éves ellenőrzési adatok is. Itt jegyzem meg, hogy az idén 60 esztendő **Élelmiszervizsgálati Közlemények** c. szakfolyóirat szerkesztőségével abban állapodtunk meg, hogy a folyóiratban részletesen közölni fogjuk ellenőrzéseink eredményeit.

Konyhasziget elnevezésű ingyenes kiadványunkkal ugyancsak az élelmiszerbiztonság ügyét kívánjuk népszerűsíteni – egyelőre a nagy áruházláncokban –, a fűzet hátsó borítójára jó nagy betűkkel írtuk rá zöld számunkat, hogy a kiadvány érdeklődő olvasói minél könnyebben felvehessék a kapcsolatot munkatársainkkal.

Tavaly **Légy te is láncszem**, az idén pedig **Tuti biztos** elnevezéssel internetes kvízzjátékot szerveztünk iskolásoknak. Ezek nagyon sikeresek voltak, a Tuti biztos kvízzjátékban például 300 iskola és közel 1000 diák vett részt. A felnövekvő korosztály nevelése élelmiszerbiztonsági szempontból is nagyon fontos, hiszen nem csak élelmiszer-fogyasztó, hanem élelmiszervállalkozó, és akár még laboratóriumi szakember is válhat belőlük, ezért tavaly első ízben vettünk részt a Kutatók Éjszakája rendezvényen.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a gondolkodásra, a gondolkodtatásra. Erre a célra külön társasjátékot és kártyát is készítettünk. Tapasztalataink szerint a gyerekek nagyon nyitottak, és sokan akár tantárgyi keretek között is szívesen tanulnak az élelmiszerbiztonságról. A gyerekek 60 százaléka egyébként aktívan részt vesz a bevásárlásban, és nagy hatással van a szüleire, úgyhogy még ebből a szempontból is fontos a nevelésük.

A széles közvélemény tájékoztatása mellett milyen viszonyra törekednek a tudományos élet szereplőivel?

A tudományos élet felé ugyancsak nyitottabbnak kell lennünk. Szeretnénk támogatni az egyetemeken az élelmiszerbiztonság ügye szempontjából is fontos fakultásokon folyó oktatást, kutatást, és nem csak anyagilag, hanem a szakértelmünkkel is – a közeljövőben minél több munkaórát igyekszünk erre a célra szánni.

„Kiemelt hangsúlyt fektetünk a gondolkodásra, a gondolkodtatásra”

Ugyancsak a tudományos életben való aktív részvétel kapcsán támogatjuk a tiszteletre méltó hagyományokkal rendelkező folyóiratot, az **Élelmiszervizsgálati Közleményeket (ÉVIK)** is. Véleményem szerint a szakfolyóirat fennmaradása és színvonalas cikkekkel való ellátása azért is fontos, mert a NÉBIH-nek nem csak az élelmiszeripari vállalkozások, hanem a laboratóriumok felett is ellenőrzési jogköre van, márpedig a lap olvasóinak jelentős része e két területen tevékenykedik. A szaklap által biztosított felületen az eddig megszokotthoz képest szorosabb és szakmailag értékesebb kapcsolatot tarthatunk fenn ügyfeleinkkel, akik egyben a szakfolyóirat olvasói is lesznek. A már említett vállalkozói réteg mellett az élelmiszervizsgálatokban érdekelt

be taken when taking samples for the purpose of microbiological analyses. We must ensure that the time elapsed between sampling and the start of laboratory analyses is short enough that the microbiological state of the food samples only changes to an extent that does not endanger the correctness of the judgement made about the sample.

In case of samples taken for the purpose of physical, chemical and organoleptic analyses, the owner of the lot sampled is entitled to request a counter-sample from the expert acting on the scene in order to have a sample at his disposal for settling any possible disputes, that was sealed jointly without loss during sampling, and was stored under conditions appropriate for the nature of the sample. In case of samplings performed for certain assessment analyses, taking of counter-samples is not necessary, if the analyses are not followed by administrative measures. For microbiological analyses, due to the laws of nature, comparison of the results of a possible counter-sample and the results of the original sampling is not applicable, unfortunately.

In cases where Community or national legislation exists on the sampling, naturally, we proceed in accordance with it.

How are customers notified about the results of inspections?

Authorities are not obligated to notify customers about test results obtained during official inspections, according to current legislation. This means that authority inspections do not release manufacturers and distributors of food from the obligation to perform self-monitoring. By law, the customer does not have to be informed by authorities about results satisfying regulations. If measurement results signifying non-compliance of the sample are obtained during the inspection, we have to take action against the customer involved. During administrative proceedings, relevant test results are communicated to the customers, of course.

Recently, NÉBIH has taken several steps towards the public. On several occasions, doors of the laboratory were opened, and a campaign was launched to popularize the issue of food safety among schoolchildren. What is your purpose?

We would like to break out of the mystery of authority! We would like our customers to think of us not only as a control and criminal authority, but also as a partner with excellent knowledge of the professional field having outstanding experts. It is not enough for us to now how useful we are to society, we have to show it, too. To this end, we focus mainly on the media and young people.

We consider it very important to communicate with the public, to convey our messages to people efficiently, so when they think of NÉBIH, they also think about the matter of food safety. To achieve this, scientific results of the authority are shared with the public, namely during the development of a knowledge base. We would like to publish information important for consumers of foods, and make people aware, to the extent necessary, of food safety risks.

Perhaps few people know about this, but it is an interesting bit of information that 70 to 80 percent of illnesses are the results of foods prepared and consumed in households, that's why it is so important for our educational messages to reach the public.

„Fontosnak tartjuk a lakossággal való kommunikációt, azt, hogy az üzeneteinket minél hatékonyabban tudjuk eljuttatni az embereknek”

laboratóriumi szektornak is lényeges, hogy megismerje a hatósági laboratóriumokban zajló munkát, az ott született eredményeket.

Mivel az Élelmiszervizsgálati Közlemények a hazai élelmiszeripar, élelmiszervizsgálat és élelmiszerbiztonság egyik legfontosabb tudományos fóruma, rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a kollégáink mind a cikkek írásában, mind pedig a lap nemzetközi szintén történő terjesztésében is szerepet vállaljanak. Ezzel saját munkatársainknak is biztosítjuk, hogy munkájuk, kutatásaik eredményeivel ebben a nívós, magyar-angol nyelvű periodikában a világ tudományos színpadára is kijuthassanak a folyóirat kétnyelvű internetes változata révén. Ilyen módon a NÉBIH tevékenységének eredményeit a világ bármely országában naprakészen megismerhetik az érdeklődők.

Az imént Ön által említett vizsgálólaboratóriumokkal (mint amilyen például az e lapot is kiadó WESSLING Hungary Kft) milyen a NÉBIH kapcsolata?

Az élelmiszerek vizsgálatával foglalkozó laboratóriumok engedélyezési rendjét a törvény szabályozza. Az érintett vizsgálólaboratóriumok kötelesek bejelenteni a tevékenységüket, és adott esetben megvárni a működési engedélyt, amelyet hatóságunk ad ki. Szeretném hangsúlyozni, hogy a hatósági mellett a magánlabor-hálózat is rendkívül értékes és az összképet meghatározó információval rendelkezik, amelyre a közös tudásbázis kiépítésekor nagyon számítunk. Ennek szellemében Magyarország élelmiszerbiztonsági stratégiai terveinek megvalósításakor szeretnénk nekik is helyet, teret adni. Elmondhatom, hogy a kölcsönös kompromisszumok mentén a magyar lakosság és a vállalkozások szempontjainak figyelembevétele alapvetően határozza meg a laborokkal való együttműködésünket is!

Dr. Oravecz Márton Egy életút főbb állomásai

Állatorvosként végzett 1998-ban, majd hatósági területen, a Békés megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomáson helyezkedett el, különös figyelmet szentelve a járványügy és az élelmiszervizsgálatok területére. Laboratóriumi gyakorlatát az Országos Élelmiszervizsgáló Intézetben (OÉVI), a NÉBIH elődjében szerezte, és akkor még legmerészebb álmában sem gondolta volna, hogy tíz év múlva ő lesz e szervezet jogutódjainak az elnöke.

Persze volt még néhány állomás az ide vezető úton: 2002-ben az országban első állatorvosként lett élelmiszer-biztonsági szakmérnök a Budapesti Corvinus Egyetemen. Posztgraduális képzés keretében pedig állat-egészségügyi szakállatorvosi diplomát is szerzett. 2004-ben megyei főmérnökként vezette a Békés megye területén működő élelmiszer-előállító üzemek és élelmiszer-forgalmazó vállalkozások ellenőrzését. Egy évre rá megyei főállatorvos, 2007-ben a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) Élelmiszer- és Takarmányügyi Igazgatóságának igazgatóhelyettese, majd igazgatója, 2010-ben az MgSzH elnökhelyettese, majd elnöke lett. 2012-től tölti be a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) elnöki tisztét.

Therefore, we are working to create an internet platform focusing on self-monitoring, providing data, and sharing a lot of useful information (about the market basket, for example), and results of annual inspections will be posted soon as well. I'd like to note here that we agreed with the editorial board of the **Journal of Food Investigations**, celebrating its 60th birthday this year, that our inspection results will be published in the magazine in detail.

The purpose of our free publication called **Kitchen island** is also the promotion of the issue of food safety – for the time being, in large supermarket chains –, and our toll free number is printed on the back cover in large numbers, to make it easy for interested readers of the publication to contact our colleagues.

Online quizzes were organized for students, titled **Be a link** last year, and **Absolutely sure** this year. They were very successful, for example, 300 schools and almost 1000 students participated in **Absolutely sure**. Education of the generation growing up is very important from a food safety aspect, because they can become not only food consumers, but also food entrepreneurs, or even laboratory experts, that's why we participated in the event titled Researchers' Night for the first time last year.

We place special emphasis on thinking and on making people think. For this purpose, a special board game and cards were prepared. In our experience, children are very open, and willing to learn about food safety even within the framework of school subjects. Incidentally, 60 percent of children actively participate in shopping, and influence their parents greatly, so their education is important in this respect as well.

In addition to informing the general public, what kind of relationship do you endeavor to have with the scientific community?

We need to be more open towards science as well. We would like to support education and research performed at university faculties relevant from a food safety aspect, and not only financially, but also with our expertise – we try to expend more manhours on this project in the near future.

Also related to our active participation in scientific life, we support the **Journal of Food Investigations (ÉVIK)**, a magazine with venerable traditions. In my opinion, survival of the journal and supplying it with high quality articles is important, because NÉBIH has a control authority not only over food businesses, but also over laboratories, and a significant part of the readers of the publication operate in these two areas. Via the interface provided by the journal, a closer and professionally more valuable contact than before can be maintained with our customers, who will also be readers of the journal. In addition to the entrepreneurs already mentioned, it is also important for the laboratory sector involved in food analysis to get to know the work performed in authority laboratories, and the results produced there.

Since the Journal of Food Investigations is is one of

the most important scientific forums of domestic food industry, food analysis and food safety, we consider it extremely important for our colleagues to participate in the writing of articles, as well as in helping the circulation of the journal in the international arena. It also ensures that the results of the work and the research of our colleagues can reach the international scientific stage in this high quality Hungarian-English periodical through the bilingual online version of the journal. This way, up-to-date results of the activities of NÉBIH will be available to interested parties all over the world.

What kind of relationships does NÉBIH have with the above-mentioned testing laboratories (such as the publisher of this journal, WESSLING Hungary Kft.)?

Licensing rules of food testing laboratories are regulated by law. Testing laboratories concerned are required to register their activities and, where appropriate, wait for the operating license issued by our authority. I want to emphasize that, in addition to authority laboratories, the private laboratory sector is very important as well and has information defining the overall picture that we count on very much when establishing the common knowledge base. In this spirit, when implementing the strategic plans of Hungary for food safety, we would like to provide them with a place and space. I can tell you that, alongside mutual compromises, taking into consideration the interests of the Hungarian population and businesses will fundamentally define our good cooperation with the laboratories!

Dr. Márton Oravec Main stages of a life

Graduated as a veterinarian in 1998, then worked in the authority area, at the Animal Health and Food Control Station of Békés county, with special attention to epidemiology and food analysis. Gained laboratory practice at the National Food Investigating Institute (OÉVI), predecessor of NÉBIH, and never in his wildest dreams did he think that ten years later he was going to be the president of this organization's successor. Of course, there were some other stops along the way: in 2002 he became the first veterinarian to receive a food safety engineer's degree from Corvinus University of Budapest. Through graduate training, he also obtained an animal health veterinarian diploma. In 2004, he led the inspection of food producing plants and food distributing businesses operating in Békés county as a senior county engineer. A year later he became county chief veterinarian, in 2007 deputy director and then director of the Directorate for Food and Feedstuffs Safety of the Central Agricultural Office (MgSzH), in 2010 deputy president then president of MgSzH. Since 2012, he has been president of the National Food Chain Safety Office (NÉBIH).

